

tetés letöltésére?

Mi a jogi garancia arra, hogy az idegenrendészeti hatóság annak a terheltnek, aki letette a biztosítékot, lehetővé teszi a kiutazást? Nem a 64. §-ban kellene az 1982. évi 19. tvr. 8. §./4/ bekezdésének kiegészítéséről szóló rendelkezést is előírni?

Mondanivalóm még lenne - de nem folytatom. Befejezésül szeretnék hangot adni annak a meggyőződésnek, hogy ezzel a novelláris módosítással a büntető anyagi és eljárási jog kodifikációja távolról sem jut nyugvópontra. Azok a társadalmi folyamatok, amelyek mind jobban kibontakoznak, s amelyekre a bevezetőben is utaltam, nézetem szerint már eddig is igen nagy feszültségeket hivatkozta életre a büntető igazságszolgáltatási rendszer működésében, s e folyamatok tendenciája arra mutat, hogy ezek a feszültségek a jövőben csak fokozódnak majd. Oldásuk és az egyébként szerintem javításra szoruló rendszer működőképességének pusztá fenntartása is elvi alapokon nyugvó, átgondolt és mélyreható átalakítást igényel, s azt hiszem, ehhez ez a mostani módosítás számos megszívlelendő tanulsággal szolgál.

Dr. Rónai Róbert ügyész /Fővárosi Főügyészség/:

Az alábbiakban a következő rövidítéseket használom:

Javaslat a Btk. módosításra: továbbiakban B.T.

Javaslat a büntető eljárásra: a továbbiakban Be.T.

Javaslat a büntetési végrehajtási tvr. módosítására: a továbbiakban Bv.T.

1./

A közérdekű munkaként végzendő javító-nevelő munka.

A közérdekű munkaként végzendő javító-nevelő munka - a büntetés mértékétől eltekintve - minden részletében eltér a javító-nevelő munkától. Így: a Bv.T. /4/ bek. a./ pontja kizárja, hogy az elítélt a munkát saját munkahelyén végezze; a B.T. 4. §./3/ bekezdése szerint a munkát az elítélt díjazás nélkül végzi; a B.T. 5. §./2/ bekezdése értelmében átváltoztatás esetén egy napi munkát, egy napi szabadságvesztésre kell átváltoztatni, de a Bv.T. 3. §-a értelmében a mulasztott napok alapul vételével; a B.T. 12. §. a./ pontja értelmében a büntetési nem törvényi rehabilitációja az ítélet jogerőre emelkedésének napján áll be. A jelenlegi javító-nevelő munkával az egyetlen közös rendelkezés a büntetés mértékének minimuma és maximuma lenne, a jelenlegi 49. §./4/ bekezdése értelmében, ez azonban a szigorított javító-nevelő munkánál ugyanígy került szabályozásra, és nem volt akadálya annak, hogy önálló büntetési nem legyen.

Javasolom, hogy közérdekű munka néven önálló büntetési nemként iktassák a törvénybe az egyébként is szükségtelenül nehézkes és hosszú nevű végrehajtási módot. Önálló büntetési nemként a büntetés mértékét ugyanúgy napi tételben kellene megállapítani, mint a pénzfőbüntetést. /Pl. minimum 20, maximum 100 halmozati büntetés esetén 150 nap./ Az ítéletben rendelkezni kellene

arról is, hogy az így napokban megállapított büntetést a jogerőre emelkedéstől számított mely naptári napig kell letölteni.

Javaslatom elfogadása esetén megoldódna az az ellentmondás, amely jelenleg a havi óraszám, az átváltoztatás napok figyelembe vételével történő megoldása és a büntetésnek hónapok, vagy év szerinti kiszabása között van. Megoldható volna az a kérdés is, hogy miként készíthető az elítélt szabadságidejének a büntetés letöltése céljából való felhasználására anélkül, hogy erre kifejezetten kötelezni kellene. /Ehhez azonban mellőzni kellene a havi 30 óra minimum, és 40 óra maximum meghatározását./

Bármiként történik is a megoldás, a Bv.T. 9.§./4/ bekezdését újból gondosan meg kell vizsgálni, mert jelenleg tarthatatlan rendelkezések vannak benne. /Ezek szerint gyermekgondozási segélyen lévő anyán is végrehajtható lehetne; a visszataéritést kizárják, jóllehet egyáltalán nincs is levonás, tehát nincs is mit visszatéríteni; a saját munkahely kizárása, bár lehetséges, hogy épp ezen a munkahelyen végezhető közérdekű munka./

A B.T. 14.§-ának kategórikus rendelkezését csak a teljes munkaidőben dolgozó fiataloknál tartom helyesnek. Ezzel szemben a tanulmányait folytató, részmunkaidőben dolgozó, illetve egyáltalán nem dolgozó és nem is tanuló fiatalok esetében a közérdekű munkára kötelezés egyenesen kívánatos lenne és valószínűleg jelentősebb vizsgálatot igényelne, mint bármely más intézkedésnek.

2./

A B. T. 9.§-a. "A közérdekű munka" itt ugyanaz, mint a közérdekű munkaként végrehajtandó javító-nevelő munka. Minden kétséget eloszlat e tekintetben a Bv. T. 11.§-a, amely a munkavégzésre kifejezetten a közérdekű munkaként végzendő javító-nevelő munka végrehajtási szabályait rendeli alkalmazni. A megoldást elvileg helytelennek tartom, mert legalábbis a felfüggesztett szabadságvesztés mellett alkalmazott pártfogó felügyelet esetén kettős büntetés-kiszabást eredményez-

het. Ha van ilyen büntetési nem, akkor nem lehet egyszerre mind magatartási szabály is.

3./

B.T. 31.§. A tartozás fedezetének elvonása a jelenlegi 330. §-al nincs összeegyeztetve. Az eddig folytatott joggyakorlat szerint a 330. §-t igen gyakran magánszemélyek magatartására alkalmazták, ezért tehát a B.T. 31.§-ának az a megszorítása, hogy azt csak magánszemély követheti el, nem ad logikus elhatárolási szempontot a jelenlegi 330. §-tól. Nézetem szerint helyesebb volna a javasolt új rendelkezést a 330: §./2/ bekezdéseként beiktatni a törvénybe úgy, hogy a két bekezdés elhatárolása teljesen egyértelmű legyen.

A B.T. 31.§-ában felvett "csalárdul" tényállási elemet - amely meghatározatlanságánál fogva csak hosszas jogértelmezési vitákat eredményezhet, majd - egyszerűen mellőzhetőnek tartom abban az esetben, ha a törvényi tényállást célzatosként fogalmazzuk meg. /"...vagyonát elvonja, hogy ezzel stb."/ A célzat bizonyítása itt sem okozhat nagyobb problémát, mint bármely más célzatos bűncselekmény esetén.

4./

B.T. 35.§. a Btké. itt javasolt új 23/A. §-át tartalmilag helyeslem, de nézetem szerint az új rendelkezés nem értelmezi, hanem módosítja a Btk. 287. §-át, hiszen a Minisztertanács által kiadott jogszabályon kívül minden más jogszabályt kiiktat a gazdálkodási kötelezettségek meghatározásának köréből. A szöveg nem tartalmaz ugyan utalást a jogszabály kibocsátására jogosult szerv rendelkezésének fogalom-meghatározásáról, de kétségtelennek látszik, hogy a korlátozásnak erre a fordulatra épp úgy vonatkozni kell. Világos ugyanis, hogy maga a jogszabály magasabb rendű norma, mint "a rendelkezés". Ha már a jogszabály kibocsátásáról is csak a Minisztertanács jogosult a Btk. 287. §-ának összefüggésében, akkor a rendelkezés kibocsátója nem lehet más. Mindez azt jelenti, hogy a Btk. 287. §-t kell módosítani, s az esetben nincs szükség értelmező rendelkezésre.

5./

Szerkesztési hibák, téves hivatkozások.

a./

B.T. 11. §. Egyetértek azokkal, akik szerint a szakaszt a Be. T. 37.§-ával egységes szerkezetben a Be-be kell elhelyezni. A javasolt szövegben egyedül az utolsó mondat látszik anyagi jogi rendelkezésnek, ez a mondat azonban szükségtelen, csak zavart okozhat A Btk. 33-35. §-a ugyanis akkor is irányadó, ha ezt a B.T. 11. §-a külön nem mondja ki. Ez az utolsó mondat azt a téves felfogást tükrözi, hogy a bírói ítélet után a Btk. 33-35.§-ai már nem alkalmazhatók. Ezt sem a Btk, sem a Be. sehol nem mondja ki, és a Btk. 33-35. §-ának a 67-68. §-al való egybevetése egyenesen cáfolja. A bírósági határozat - miután a B.T. 11. §. szövege szerint sem szabadságvesztést, sem pénzmellékbüntetést nem szab ki, tehát a 67-68. §. szóba sem kerülhet - a Btk. 35. §./1/ bekezdése szerint félbeszakítja az eddigi elévülést és az ezzel újrakezdődik. Erről tehát külön újból rendelkezni nem kell.

b./

B.T. 13. §. Ha elfogadásra kerülne a közérdekű munkaként végzendő javító-nevelő munka, önálló büntetési nemként történő szabályozása, úgy erről a B.T. 13. §-ában is rendelkezni kell.

c./

B.T. 34. §. Helyeslem, hogy a sikkasztásra nem kívánják kiterjeszteni a szigorított javító-nevelő munka alkalmazhatóságát. A tervezetből világosan kitűnik, hogy a büntetési nemet az élősdi bűncselekményekre terjesztik ki, a sikkasztás pedig nem tipikusan ilyen. Éppen ebből a megoldásból hiányolom viszont, hogy az orgazdaságra nem kívánják kiterjeszteni a szigorított javító-nevelő munkát, hiszen e bűncselekmény jelentős részében épp úgy élősdi jellegű, mint az üzérkedés, a lopás vagy a csalás.

6./

Be. T. 9. §. A javasolt első bekezdését a következő szöveggel kellene kiegészíteni:

"A vétségi eljárás szabályait kell alkalmazni vétség és 3 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűntett miatt folyó eljárásban". Ennek megfelelően a /2/ bekezdés úgy módosulna, hogy:

d./

"Ha a vétségre a törvény 5 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel".

Minden elvi és alkotmányos megfontolás ellenére kétségtelen, hogy belátható időn belül sem a bíróság, sem az ügyészség munkaerő helyzete nem javulhat oly mértékben, hogy pl. minden orrcsonttörés, vagy 400 §-t meghaladó deviza bűncselekmény esetén indokolt legyen a három tagú bírói tanács, ügyész részvétele. Ezt a képtelenséget semmiféle alaptalan reményekkel, sem az alkotmányra való hivatkozással nem lehet kiküszöbölni.

7./

Be.T. 27. §. A javasolt /2/ bekezdésbe a következő szöveg beiktatását tartom célszerűnek: "/2/ bekezdés. Ha a vétség jelentéktelen tárgyi súlyú, vagy csupán jelentéktelen mértékben haladja meg az azonos tényállású szabálysértés értékhatárát, úgy az ügyész az /1/ bekezdés szerint határoz, és az ügyet szabálysértésként történő elbírálásra megküldi a szabálysértési hatóságnak". Ennek megfelelően az Sztv. 1. §-át /2/ bekezdéssel kellene kiegészíteni. Jelenleg az a helyzet, hogy ha valaki 2.010.- Ft-ot lop /és persze büntetlen/, akkor vele szemben megrovás alkalmazásával megszüntetik az eljárást. Ha ellenben 1.900.- Ft-ot lop, akkor a szabálysértési hatóság kb 10.000.-Ft pénzbírsággal sújtja. Ez az aránytalanság nem oldható fel a jelentéktelen súlyú ügyek bírósági elbírálásával, még tárgyalás mellőzésével sem. Az ellenérv már többször elhangzott: nem törvényes a megoldás. Igaz, de csak amíg nem kerül be a törvénybe. Érdemben azonban nem lehet ellene alapos érvet felhozni. Ha az ügyésznek joga van bármely súlyos minősítésű bűntettéről megállapítani, hogy a konkrét esetben a társadalmi veszélyessége oly csekély, amely szükségtelenné teszi akár a legenyhébb büntetés kiszabását is; miért

ne lehetne felhatalmazni arra, hogy azt állapítsa meg: a konkrét cselekmény társadalmi veszélyessége nem haladja meg a szabálysértés szintjét. Mellesleg: tudomásom szerint a Lengyel Népköztársaság eljárás joga tartalmaz valami hasonló rendelkezést azzal a különbséggel, hogy ott az ügyész maga alkalmaz valamilyen materialis jogkövetkezményt.

8./

Be. T. 30. §. /2/ bekezdéséből csak a b./ és d./ pontot kell itt külön megjelölni, míg az a./ és c./ pont helyett vissza kellene utalni a most módosítani javasolt 18. §. /1/ bekezdésére úgy, hogy:

- "/2/ Az ügyész az /1/ bekezdés esetén
- a./ 18. §. /1/ bekezdése szerint intézkedik,
- b./ a szükséges nyomozási cselekményeket maga végzi el,
- c./ vádat emel".

9./

Be. T. 57. §. helytelen szövegezésű, és zavart okozhat.

Ha a magyar nyelvet nem ismerő

- a./ nincs jelen, de ismert belföldi helyen tartózkodik, és az értesítést átvette, semmi külön intézkedést nem szükséges tenni,
- b./ ha meg is jelenik, nem képviselőt kell rendelni, hanem tolmácsot kell alkalmazni /80. §. /1/ bekezdés/, de már az értesítésben ki kell oktatni az 58. §. /1/ bekezdésében irt jogaira.
- c./ ha ismeretlen helyen tartózkodik, mindegy, hogy ismeri, vagy nem ismeri a magyar nyelvet, eddig is ki kellett rendelni képviselőt. A 357. §. /4/ bekezdése módosítására egyik esetben sincs szükség, további eset pedig nincs.

10./

Be. T. 63. §-ához.

"Ha a terhelt külföldön él, és az eljárás befejezése előtt el kívánja hagyni a Magyar Népköztársaság területét..."

A lényeg ebben lenne. Eddig ugyanis a legjelentéktelenebb ügy vádlottja se utazhatott ki az ügy

jogerős befejezése, illetve az erről adott bírósági értesítés előtt. Ha itt marad az országban, mi szükség van a "biztosítékra"? Az viszont jó, hogy nem tölt itt heteket szükségtelenül, amikor pénzbüntetésnél súlyosabb szankció nem fenyegeti. Javaslatom elfogadása esetén, az elővezetés elrendelésének tilalma értelmetlen lenne. /4/ bekezdés a./ pont./

11./

Szerkesztési hibák, téves hivatkozások.

a./ Be. T. 10. §. /2/ bek. utolsó előtti sorának a végén az "és" téves, az helyesen "is", mivel azonban így hibásan is értelmes a mondat, féltő, hogy végleg így marad /pl. Bócz elvtárs se vette észre/.

b./ Be. T. 37. §. A szövegben a kilátásba helyezett 214/B. §. helyett "214/A. §." olvasható.

c./ Be. T. 55. §. A szöveg "terhére szóló kérelem" /241. §./ szövegrészt tartalmaz, ami pontatlan. A 241. §.-ban nincs szó terhére szóló kérelemről, hanem csak terhére szóló fellebbezésről. Márpedig a kérelem és a fellebbezés nem azonos.

Ezért a kifogásolt szövegben a zárójelben a 353. §. /1/ bek-re kellene hivatkozni, a 241. §-t pedig mindkét bekezdésben ki kellene egészíteni /a fellebbezés szó után/ "vagy kérelmet" szavakkal, ill. "vagy kérelemnek". Így az 55. §. utolsó mondata után zárójelben fel lehetne hívni a 241. §-t.

d./ Be. T. 61. §. A módosítás csak arra az esetre írja elő a katonai bíróság hatáskörét, ha az általa próbára bocsátott katona ellen a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt indul eljárás.

A Be. T. 56. §. b./ pont most már külön és kifejezetten rendelkezik a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt indult eljárás és az új ügy egyesítéséről, de a 61. §. erről nem rendelkezik. A rendelkezés éppúgy szükséges, mint a 61. §. javasolt rendelkezése.